

Bilag 16: MBU's anlægsforslag til bufferen

Børn og Unge – nr. 1

Projekttitel: Nye faglokaler til skolerne

2020-priser - tusind. kr.	2022	2023	I alt
Merudgifter anlæg	29.290	29.290	58.580
Egenfinansiering – anlæg Eksternt tilskud	0	0	0
SUM (ønsket finansiering)	29.290	29.290	58.580
Merudgifter drift	331	663	663
Egenfinansiering – drift	0	0	0
SUM (merudgifter, drift – samlet fratrasket egenfinansiering)	331	663	663

Finansiering

Beskrivelse af projekt:

Når børnetallet stiger, får skolerne behov for flere klasselokaler. Midler hertil udmøntes fra Skoleudbygningsprogrammet. Men når byen vokser eller børnetallet stiger, afsættes der ikke midler til ekstra faglokaler.

På skoleområdet er der behov for udbygning af faglokaler til naturfag, billedkunst, madkundskab, musik og håndværk og design. I tabel 1 er fremhævet de skoler, hvor manglen på faglokaler er størst. Tabel 1 viser ikke det fulde behov, men illustrerer hvad der skal til for at tage toppen af presset på faglokaler, på de skoler der frem til 2027 er mest presset. Det er især lokaler til naturfag og musik der mangler. Hertil kommer, at der også er skoler der mangler faciliteter til idræt. Idet byrådet med Budget 2016 vedtog, at skolerne kunne få tilskud til at benytte nærtliggende ikke kommunale idrætsanlæg er behovet for idrætsfaciliteterne på skolerne ikke omfattet af tabel 1.

	Bakkegård	Engdal	Katrine- bjerg	Risskov	Skødstrup	Solbjerg	Vestergård	Skæring	Tranbjerg	T a b e l 1
Naturfag		1			2		1	2	2	
Musik	1		1	1	2	1		1		
Billedkunst					1			1		1
Håndværk og Design					1					
Madkundskab					1					
Total	1	1	1	1	7	1	1	4	2	B e

hov for ekstra faglokaler i skoleåret 2024/25

Det konkrete behov for faglokaler fremkommer ved at sammenstille lokalebelægningen ud fra elevprognosen for skoleåret 2028-29, hvor der er en forudsætning om op til 28 elever i hver klasse, med den vejledende fagfordeling i folkeskolen. Behovet for faglokaler er udtryk for et efterslæb i udbygningen. Hvis belægningen gennemgående er over 75 % på et fags lokaler, svarende til at lokalet bruges i 27 eller flere af ugens 35 lektioner, så er der ifølge Uddannelsesstyrelsens udgivelse "Skolebyggeri nu og i fremtiden" fra 1998 erfaringsmæssigt begrænset fleksibilitet i planlægningen af undervisningen. Dermed begrænser lokalerne skolernes muligheder for fleksibel tilrettelæggelse af en varieret skoledag, når antallet af klasser stiger.

Forslaget er, at der afsættes 58,6 mio. kr. fra bufferen til øvrige områder til at indhente en del af efterslæbet på antallet af faglokaler på skolerne. Dermed kan der etableres 19 faglokaler.

En udbygning med ekstra faglokaler tilgodeser både undervisningen, og fritidsbrugere af skolernes faglokaler, der får bedre udfoldelsesmuligheder. Etablering af f.eks. ekstra madkundskabslokaler kan understøtte fokus på sund kost og madskoler, eller etablering af musiklokaler kan understøtte fritidsbrugere, der mangler lokaler til musikaktiviteter. Ekstra naturfagslokaler kan understøtte den varierede undervisning og motivere flere unge til at tage en teknisk uddannelse.

Økonomiske konsekvenser og forudsætninger:

Der afsættes i hvert af årene 2022 - 2023 29,3 mio. kr. fra bufferen til øvrige områder til Børn og Unge til indhentelse af demografisk efterslæb på etablering af faglokaler.

Da etablering af nye faglokaler sker ved nybyggeri, vil de ekstra lokaler medføre merudgifter til bygningsdrift på ca. 0,7 mio. kr. årligt svarende til 336 kr./kvm for den gennemsnitlige arealudvidelse. En anlægsinvestering på 58,6 mio. kr. svarer til en kvadratmeterudgift på gennemsnitligt ca. 30.000 kr./kvm. Kvadratmeterprisen er hentet fra nøgletal for faglokaleudbygning i skoleudbygningsprogrammet, der således er det interne benchmark for prisvurderingen, som det fremgår af nøgletalsskemaet.

Nøgletal Byggeri/Anlæg

2020-priser - tusind. kr.	Enheder	m ²	Pris pr. m ²	Bruttoudgift	Nettoudgift
Naturfagslokaler	8	100	30.989	24.791	24.791
Lokaler til madkundskab	1	125	30.989	3.874	3.874
Billedkunstlokaler	2	100	28.143	5.629	5.629
Musiklokaler	7	100	28.143	19.700	19.700
Lokale til Håndværk og Design	1	148	30.989	4.586	4.586
I alt, byggeri/anlæg	19	573	29.641	58.580	58.580

Da der bygges på grunde som allerede er i anvendelse, er der ikke merudgifter til grunde.

Bilag 16: MBU's anlægforslag til bufferen

Nøgletal Grund/arealerhvervelse

2020-priser - tusind. kr.	m ²	Udgift pr. m ²	Bruttoudgift / værdi af grund	Nettoudgift
Eksisterende skolematrikel	0	0	0	0
I alt, grund	0	0	0	0
Sum byggeri + grund	573	29,641	58.580	58.580

Forslaget kan nedskaleres til kun at omfatte et behov for 7 faglokaler på Skødstrup Skole til en samlet investering på 23 mio. kr. Forslaget kan også skaleres op til at omfatte 54 faglokaler på alle de 38 skoler, der på 10 års sigt har behov for faglokaler til en samlet investering på 124 mio. kr. De 54 faglokaler vil ikke løse alle behov. Men vil gøre det nemmere for alle skoler, at kunne tilrettelægge en varieret dag for eleverne.

Skaleringsmuligheder

2020-priser - tusind. kr.	Enheder	m ²	Pris pr. m ²	Bruttoudgift	Nettoudgift
Alternativ 1 – 7 lokaler på Skødstrup Skole	7	773	29.884	23.101	23.101
Alternativ 2 – Alle skoler med behov	38	4.196	29.641	124.381	124.381

Børn og Unge – nr. 2 Opsparing til nye skoler

Finansiering

2020-priser - tusind. kr.	2022	2023	I alt
Merudgifter anlæg	5.000	10.000	15.000
Egenfinansiering – anlæg Eksternt tilskud	0	0	0
SUM (ønsket finansiering)	0	0	0
Merudgifter drift	5.000	10.000	15.000
Egenfinansiering – drift	0	0	0
SUM (merudgifter, drift – samlet fratrasket egenfinansiering)	0	0	0

Beskrivelse af projekt:

Aarhus vokser og befolkningsvæksten fortsætter de kommende år. Boligudbygning og byfortætning giver plads til flere børn og voksne i Aarhus. Dermed bliver der også flere børn og unge, der har brug for et pasningstilbud, rammer for fritidslivet og et sted at gå i skole.

I Budget 2019-2022 blev Børn og Unge anmodet om i samarbejde med Borgmesterens Afdeling og Teknik og Miljø at igangsætte et arbejde med at udrede de planlægningsmæssige og økonomiske forhold for udvidelse af skolekapaciteten og bedre udnyttelse af eksisterende kapacitet via byudvikling. Kultur og Borgerservice inddrages i arbejdet, så der samtidig sker en vurdering af behov for idrætsfaciliteter og lokale samlingssteder til fritids- og foreningslivet i sammenhæng med skolebyggeriet.

Byrådet besluttede samtidig i Budget 2019-2022 at afsætte 40 mio. kr. af en skattepræmie ved tidligere nedsættelse af dækningsafgiften på en reserve til nybyggeri af skoler. Det foreslås at denne reserve tilføres 15 mio. kr. fra bufferen til øvrige områder.

Økonomiske konsekvenser og forudsætninger:

Der afsættes i 2022 5 mio. kr. og i 2023 10 mio. kr. fra bufferen til øvrige områder til en reserve til nybyggeri af skoler.

Når reserven udmøntes til nyt skolebyggeri tages der stilling til de driftsøkonomiske konsekvenser. En anlægsinvestering på 15 mio. kr. svarer til 500 kvm til en kvadratmeterudgift på gennemsnitligt ca. 30.000 kr./kvm. Kvadratmeterprisen er hentet fra nøgletal for faglokaleudbygning i skoleudbygningsprogrammet, der således er det interne benchmark for prisvurderingen, som det fremgår af nøgletalskemaet. Der er ikke i forslaget taget stilling, om de 500 kvm er udtryk for en særlig del af en ny skole.

Bilag 21: MBU's anlægsforslag til bufferen

Nøgletal Byggeri/Anlæg

2020-priser - tusind. kr.	Enheder	m ²	Pris pr. m ²	Bruttoudgift	Nettoudgift
Ny skole	1	500	30,000	15.000	15.000
I alt, byggeri/anlæg	1	500	30,000	15.000	15.000

Når reserven udmøntes til nyt skolebyggeri, tages der stilling til de økonomiske konsekvenser i forhold til arealerhvervelse.

Nøgletal Grund/arealerhvervelse

2020-priser - tusind. kr.	m ²	Udgift pr. byggerets-m ²	Bruttoudgift / værdi af grund	Nettoudgift
byggegrund til ny skole	0	0	0	0
I alt, grund	0	0	0	0
Sum byggeri + grund	500	30,000	15.000	15.000

Som alternativ kan forslaget skaleres til at omfatte den samlede restfinansiering af skolen i Nye.

Anlægsudgiften er beregnet ud fra et internt benchmark på gennemsnitlige nøgletalsudgifter for lokaler i skoleudbygningsprogrammet. Hertil kommer økonomiske konsekvenser af arealerhvervelse samt udgifter til faciliteter til lokale frivillige og idrætsforeninger.

Skaleringsmuligheder

2020-priser - tusind. kr.	Enheder	m ²	Pris pr. m ²	Bruttoudgift	Nettoudgift
Skolen i Nye	1	7500	30,000	225.000	225.000

Børn og Unge - nr. 3

Projektitel: Ligestilling af ud- og ombygningsmidler i skoleudbygningsprogrammet

Finansiering

2020-priser - tusind. kr.	2022	2023	I alt
Merudgifter anlæg	2.176	2.176	4.353
Egenfinansiering – anlæg Eksternt tilskud	0	0	0
SUM (ønsket finansiering)	2.176	2.176	4.353
Merudgifter drift	26	52	52
Egenfinansiering – drift	0	0	0
SUM (merudgifter, drift – samlet fratrasket egenfinansiering)	26	52	52

Beskrivelse af projekt:

På skoleområdet er tildeling til udvidelse af skolernes hjemmiljøer til undervisning og sfo pasning reguleret af skoleudbygningsprogrammet. Et centralt princip i skoleudbygningsprogrammet er arealoptimering, der tilsiger, at udvidelser sker ved ombygning af eksisterende skoler fremfor ved tilbygninger, så længe læringsarealet pr. elev er til det.¹

Samtidig etableres alle undervisningslokaler, så de samtidig er godkendt til sfo pasning. Det har den afledte effekt, at hvis en skole med tilstrækkeligt læringsareal både mangler kapacitet i skolens hjemmiljø til undervisning og til sfo pasning, tildeles alene anlægsbudget til at bygge et undervisningslokale på 70 kvm. Det står i kontrast til, hvis en skole kun har behov for et lokale til sfo pasning. I det tilfælde tildeles anlægsbudget til at bygge 83,6 kvm.

Da skoleudbygningsprogrammet samtidig forudsætter, i begge de nævnte tilfælde, at der etableres et areal på skolen til sfo pasning på 83,6 kvm, betyder arealoptimeringslogikken, at skoler der mangler kapacitet til både undervisning og sfo pasning i hjemmiljøet stilles dårligere med en underfinansieret anlægssopgave.

For fremover at ligestille tildeling af ud- og ombygningsmidler til anlægsprojekter i skoleudbygningsprogrammet foreslås det, det fremover er sfo normen der er udslagsgivende for tildelingen af anlægsmidler til ud- og ombygninger i skoleudbygningsprogrammet.

Økonomiske konsekvenser og forudsætninger:

Såfremt tildelingsreglerne for ud- og ombygninger i skoleudbygningsprogrammet ligestilles, vil det medføre en stigende anlægssudgift i de kommende 10 år på ca. 5 % eller ca. 10 – 14 mio. kr.

På baggrund af dette og sidste års skoleprognoser skønnes den samlede merudgift i budgetperioden 2020/2023 at beløbe sig til 4,4 mio. kr. Det foreslås, at 4,4 mio. kr. overføres fra anlægbufferen til reserven til skoleudbygning. Dermed kan ligestillingen af ud- og ombygningsprojekter være gældende fra Budget 2021

¹ Grænsen for om der ombygges eller tilbygges, er om læringsareal pr. elev på en skole er over eller under 2,8 kvm

Bilag 21: MBU's anlægsforslag til bufferen

for det skoleudbygningsbehov der følger af befolkningsprognosen for 2019. Der er ikke et behov for fremrykning og dermed ikke en afledt renteudgift, da der i 2021 allerede er budgetramme på reserven.

Nøgletal Byggeri/Anlæg

2020-priser - tusind. kr.	Enheder	m ²	Pris pr. m ²	Bruttoudgift	Nettoudgift
Skolernes hjemmiljøer ombygning	1	183	15.412	2.822	2.822
Skolernes hjemmiljøer udbygning	1	54,4	28.143	1.531	1.531
I alt, byggeri/anlæg	1	238	15.412	4.353	4.353

Arealpriserne er baseret på standardarealpriserne i skoleudbygningsprogrammet, der dermed er nøgletal for et benchmark af anlægsudgiften. Det gælder både for ud- og ombygning til sfo pasning og til undervisning. Kvadratmeterprisen til ombygning er på ca. 15.000 kr., mens prisen pr kvadratmeter for udbygning er på ca. 28.000 kr.

Nøgletal Grund/arealerhvervelse

2020-priser - tusind. kr.	m ²	Udgift pr. byggerets-m ²	Bruttoudgift / værdi af grund	Nettoudgift
Skolernes hjemmiljøer	0	0	0	0
I alt, grund	0	0	0	0
Sum byggeri + grund	155	28,143	4.353	4.353

Beregningen af udgifter til ligestillingen af ud- og ombygningsprojekter er baseret på standard arealpriserne i skoleudbygningsprogrammet, der dermed er nøgletal for et benchmark af anlægsudgiften. Nøgletal for ombygning af et hjemmiljø på en skole til et ekstra lokale til undervisning er på 1,1 mio. kr. pr. lokale på 70 kvm, og 2,0 mio. kr. Nøgletal for ombygning af et hjemmiljø på en skole til pasning af en ekstra sfo gruppe er 1,3 mio. kr. og for udbygning 2,4 mio. kr. pr. lokale på 83,6 kvm.

Forslaget foreslås ikke skaleret, da en anden skalering ikke vil medføre den ønskede ligestilling.

Børn og Unge - nr. 4

Projekttitel: Omstrukturering af dagtilbudsafdelinger

Finansiering

2020-priser - tusind. kr.	2022	2023	I alt
Merudgifter anlæg	4.378	4.378	8.755
Egenfinansiering – anlæg Eksternt tilskud	0	0	0
SUM (ønsket finansiering)	4.378	4.378	8.755
Merudgifter drift	0	0	0
Egenfinansiering – drift	0	0	0
SUM (merudgifter, drift – samlet fratrasket egenfinansiering)	0	0	0

Beskrivelse af projekt:

Børn og Unge skal sikre opfyldelsen af pasningsgarantien i 8 garantidistrikter. På anlægsområdet er der derfor en budgetmodel, der tildeler ekstra anlægsmidler, når udbuddet af pasningspladser er mindre end efterspørgslen. Men budgetmodellen tildeler kun efter den marginale effekt på kommuneniveau.

En opfyldelse af pasningsgarantien forudsætter derfor en løbende omstrukturering af pasningsudbuddet ved tilpasning af normeringer, herunder nedlæggelse af pladser i distrikter med lille efterspørgsel og udbygning i pasningsdistrikter med stor efterspørgsel. Denne omstrukturering har betydet, at det har været muligt i et vist omfang at sikre en mere lokal opfyldelse af pasningsgarantien i overensstemmelse med Byrådets hensigtserklæring om, at børn i 3-6 års alderen så vidt muligt skal have tilbudt en plads inden for det skoledistrikt barnet er bosiddende i.

Dagtilbuddene er i dag meget fleksible med hensyn til anvendelsen af grupperummene i de integrerede dagtilbudsafdelinger. I flere integrerede dagtilbudsafdelinger er der således løbende sket omstruktureringer, hvor der er indskrevet flere vuggestuebørn, end det oprindeligt var forudsat.

Økonomiske konsekvenser og forudsætninger:

For fortsat at kunne tilbyde en mere lokalopfyldelse af pasningsgarantien og en mere effektiv anvendelse af pasningskapaciteten foreslås det, at der afsættes 8,8 mio. kr. til en fortsat omstrukturering på dagtilbudsområdet i 2022-23. Midlerne afsættes som en KB bevilling.

Nøgletal Byggeri/Anlæg

2020-priser - tusind. kr.	Enheder	m ²	Pris pr. m ²	Bruttoudgift	Nettoudgift
Dagtilbudsgrupperum	5	100	17,505	8.755	8.755
I alt, byggeri/anlæg	5	100	17,505	8.755	8.755

Bilag 21: MBU's anlægsforslag til bufferen

Nøgletal for omstrukturering af en dagtilbudsgruppe, fra at kunne passe børnehavebørn til at passe vuggestuebørn, er en gennemsnitlig udgift på ca. 1,8 mio. kr. Som benchmark peges på standardbeløbet til nyopførelse af en dagtilbudsgruppe, der til sammenligning er på 3,5 mio. kr. (2020-priser).

Grundlaget for nøgletallet for omstrukturering er, at der inden for de enkelte pasningsdistrikter de sidste 2 år er anvendt 8,6 mio. kr. til omstruktureringer på grundlag af en bevilling, hvor det afsatte rådighedsbeløb er opbrugt. Nøgletal for kvadratmeterpriser er baseret på erfaringstal, på grundlag af et standardiseret estimat for det areal der ombygges i forbindelse med omstrukturering af rum til en dagtilbudsgruppe.

Da der bygges på en grunde, som allerede er i anvendelse, er der ikke merudgifter til grunde. **Nøgletal Grund/arealerhvervelse**

2020-priser - tusind. kr.	m ²	Udgift pr. byggerets-m ²	Bruttoudgift / værdi af grund	Nettoudgift
Dagtilbud	0	0	0	0
I alt, grund	0	0	0	0
Sum byggeri + grund	100	17.505	8.755	8.755

Allerede i 2020 er den midlertidige bevilling til omstrukturering opbrugt. Som alternativ til hovedforslaget peges på en opskalering af forslaget, hvor der afsættes det dobbelte beløb, så midler afsat i 2022-2023 kan fremrykkes i 2 år, så det er muligt at gennemføre omstruktureringer allerede fra 2020. Da Aarhus Kommune opererer med renteudgifter ved budgetmæssige tidsforskydninger er renteudgiften tillagt kvadratmeterprisen, hvorved kvadratmeterprisen bliver højere i skaleringsforslaget end i hovedforslaget.

Alternativt kan forslaget skaleres i nedadgående retning, hvor forslaget er, at knap halvdelen af udgiften finansieres af vedligeholdelsesmidlerne i Børn og Unge.

Skaleringsmuligheder

2020-priser - tusind. kr.	Enheder	m ²	Pris pr. m ²	Bruttoudgift	Nettoudgift
Alternativ 1	10	100	17952	17.957	17.957
Alternativ 2	3	100	17505	5.253	5.253

Børn og Unge - nr. 5

Projekttitel: Bedre tilgængelighed på skolerne

Finansiering

2020-priser - tusind. kr.	2022	2023	I alt
Merudgifter anlæg	1.063	1.063	2.125
Egenfinansiering – anlæg Eksternt tilskud	0	0	0
SUM (ønsket finansiering)	1.063	1.063	2.125
Merudgifter drift	0	0	0
Egenfinansiering – drift	0	0	0
SUM (merudgifter, drift – samlet fratrasket egenfinansiering)	0	0	0

Beskrivelse af projekt:

Alle børn har ret til at blive optaget i børnehaveklassen på skolen i det distrikt, hvor barnet bor. Ligeledes har alle børn ret til at skifte til en ny skole, hvis ellers der er ledige pladser. For børn med handicap kan dette gøres vanskeligt, hvis den ønskede skole ikke er tilgængelig for børn med handicap, eller ikke har fysiske rammer eller hjælpemidler til at rumme et særligt handicap.

For at sikre, at alle børn kan bruge den lokale folkeskole, har der de sidste 2 år været anvendt 1,1 mio. kr. årligt til at sikre tilgængelighed på de skoler, hvor et barn med handicap har et særligt behov, som skolens fysiske rammer ikke kan rumme.

Økonomiske konsekvenser og forudsætninger:

For fortsat at kunne tilbyde tilgængelige skoler for alle og en mere effektiv anvendelse af skolerne, afsættes der 2,1 mio. kr. til en fortsat sikring af tilgængelighed på skolerne i 2022-23. Midlerne afsættes som en KB bevilling.

Nøgletal Byggeri/Anlæg

2020-priser - tusind. kr.	Enheder	m ²	Pris pr. m ²	Bruttoudgift	Nettoudgift
Skolebygninger	5	28	15,412	2.125	2.125
I alt, byggeri/anlæg	5	28	15,412	2.125	2.125

Nøgletal for at gøre en skole mere tilgængelig, så alle børn kan rummes, er standardudgiften pr kvadratmeter fra skoleudbygningsprogrammets standardpriser. Som benchmark peges på standardbeløbet fra skoleudbygningsprogrammet.

Grundlaget for nøgletallet for ombygning af skolerne til at være tilgængelige for alle børn er, at der på skolerne de sidste 2 år er anvendt 1,1 mio. kr. årligt til varierende tilgængelighedstiltag, og er dermed

Bilag 21: MBU's anlægsforslag til bufferen

baseret på erfaringstal på grundlag af et standardiseret estimat for det areal der ombygges eller berøres i forbindelse med tilgængelighedstiltagene.

Da der bygges på grunde som allerede er i anvendelse, er der ikke merudgifter til grunde. **Nøgletal**

Grund/arealerhvervelse

2020-priser - tusind. kr.	m ²	Udgift pr. m ²	Bruttoudgift / værdi af grund	Nettoudgift
Skolebygninger	0	0	0	0
I alt, grund	0	0	0	0
Sum byggeri + grund	28	15,412	2.125	2.125

Forslaget kan enten skaleres i opadgående retning, så der afsættes 4 x 1,1 mio. kr. tillagt renteudgifter ved at fremrykke halvdelen af beløbene i 2022 og 2023 til 2020 og 2021, for dermed at have rådighed over beløbet allerede fra dette budgetår, eller i nedadgående retning, hvor det forudsættes, at hovedparten af udgifterne til bedre tilgængelighed finansieres af vedligeholdelsesmidler på skoleområdet.

Skaleringsmuligheder

2020-priser - tusind. kr.	Enheder	m ²	Pris pr. m ²	Bruttoudgift	Nettoudgift
Delfinansiering af vedligeholdelse	2	28	15.412	850	850
Investering i hele budgetperioden	10,3	28	15.412	4.359	4.359

Børn og Unge - nr. 6

Projekttitel: bedre indeklima til børnene og de unge

Finansiering

2020-priser - tusind. kr.	2022	2023	I alt
Merudgifter anlæg	27.239	15.486	42.725
Egenfinansiering – anlæg Eksternt tilskud	0	0	0
SUM (ønsket finansiering)	27.239	15.486	42.725
Merudgifter drift	0	0	0
Egenfinansiering – drift	0	0	0
SUM (merudgifter, drift – samlet fratrasket egenfinansiering)	0	0	0

Beskrivelse af projekt:

Forslaget om investeringer i bedre indeklima, børne- og arbejdsmiljø skal ses i sammenhæng med at Børn og Unge er i gang med at udarbejde en indeklimastrategi for skolerne, samt Børn- og Unge-udvalgets temadrøftelser om anlægsudfordringer, hvor udvalget drøftede tidsplan for implementering af indeklimastrategi for skolerne og udarbejdelse af indeklimastrategi og handlingsplan for FU- og dagtilbud.

Der er forsat skoler med mange små klasselokaler, som udfordrer børne- og arbejdsmiljøet. Med dette forslag bliver det muligt fortsat at understøtte gode børne- og arbejdsmiljøer, samt forbedre indeklimaet for skoler, FU- og dagtilbud i en løbende indsats og igangsætte prøvehandling, som kan udledes af den kommende indeklimastrategi. Udmøntningen af indeklimastrategierne bygger ovenpå kendt viden om indeklima og den løbende indsats for et godt indeklima, børne- og arbejdsmiljø.

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø har undersøgt støjforhold på to aarhusianske skoler. Undersøgelsen viser, at det bygningsmæssigt er muligt at understøtte gode arbejdsvilkår, som kan frigøre personalets energi til de primære pædagogiske funktioner, gennem en forbedring af det akustiske miljø, så lærere og pædagoger i mindre grad udsættes for forstyrrende støj.

Etablering af mekanisk ventilation giver mere frisk luft og dermed bedre børne- undervisnings- og arbejdsmiljø. Når anvendelsen af bygningerne ændres, medfører det også løbende udfordringer for det fysiske arbejdsmiljø, som lokalt registreres i APV rapporter, og som kan medføre behov for anlægsinvesteringer og løsning af bygningsmæssige arbejdsmiljøforhold.

Økonomiske konsekvenser og forudsætninger:

For at kunne iværksætte de mest nødvendige indeklimatiltag på skolerne, og for at kunne udarbejde en indeklimastrategi for dagtilbud foreslås det, at der afsættes 42,7 mio. kr. til udarbejdelse af indeklimastrategi på dagtilbudsområdet og gennemførelse af indeklimatiltag på skolerne. Midlerne afsættes som en KB bevilling.

Bilag 21: MBU's anlægsforslag til bufferen

Nøgletal Byggeri/Anlæg

2020-priser - tusind. kr.	Enheder	m ²	Pris pr. m ²	Bruttoudgift	Nettoudgift
Hjemmiljøer på skoler inkl. FU	18	86	15,412	23.858	23.858
børneareal i dagtilbud	7	175	15,412	18.867	18.867
I alt, byggeri/anlæg	25	111	15,412	42.725	42.725

Nøgletal for indeklimatiltag på skolerne er standardudgiften pr kvadratmeter fra skoleudbygningsprogrammets standardpriser. Som benchmark peges på standardbeløbet fra skoleudbygningsprogrammet.

Grundlaget for nøgletallet for indeklimatiltag på skolerne er en temporal værdiansættelse af erfaringstal fra tidligere indsatser for bedre indeklima på skolerne, der beregnes på grundlag af et standardiseret estimat for det areal, der ombygges eller berøres i forbindelse med indeklimatiltagene.

Da der bygges på grunde som allerede er i anvendelse, er der ikke merudgifter til grunde.

Nøgletal Grund/arealerhvervelse

2020-priser - tusind. kr.	m ²	Udgift pr. m ²	Bruttoudgift / værdi af grund	Nettoudgift
Eksisterende bygninger	0	0	0	0
I alt, grund	0	0	0	0
Sum byggeri + grund	111	15,412	42.725	42.725

Forslaget kan enten skaleres i opadgående retning, som i alternativ 1, hvor alle skoler inklusiv specialskoler får forbedret indeklimaet i gennemsnitligt to klasselokaler. Eller i nedadgående retning, som vil gøre det muligt at gennemføre indeklimatiltag svarende til to klasselokaler på 10 af de mest pressede skoler. Det er indeholdt i skaleringsforslagene at der i alle tilfælde afsættes midler til udarbejdelse af indeklimastrategi for dagtilbudsområdet.

Skaleringsmuligheder

2020-priser - tusind. kr.	Enheder	m ²	Pris pr. m ²	Bruttoudgift	Nettoudgift
Alternativ 1	50	150	15.412	115.590	115.590
Alternativ 2	10	150	15.412	23.118	23.118

Børn og Unge - nr. 7

Projekttitle: Flere skoletoiletter

Finansiering

2020-priser - tusind. kr.	2022	2023	I alt
Merudgifter anlæg	6.754	13.508	20.263
Egenfinansiering – anlæg Eksternt tilskud	0	0	0
SUM (ønsket finansiering)	6.754	13.508	20.263
Merudgifter drift	0	0	0
Egenfinansiering – drift	0	0	0
SUM (merudgifter, drift – samlet fratrasket egenfinansiering)	0	0	0

Beskrivelse af projekt:

Den udvidede anvendelse af skolerne som følge af folkeskolereformen, hvor børn og personale er på skolerne i længere tid, medfører et yderligere behov for bedre toiletfaciliteter. Hertil kommer at elever og Børnebyrådet har gjort opmærksom på, at flere skoler har få toiletter, hvilket benchmark i forhold til standarderne i skoleudbygningsprogrammet bekræfter.

Byrådet har tidligere over flere omgange taget hul på udfordringen ved tildelingen af bevillinger til skoletoiletter. Senest med Budget 2018-21. En fortsat udbygning og renovering af skoletoiletter på flere skoler vil bidrage til et bedre børne-, undervisnings- og arbejdsmiljø.

Byrådet har også igangsat pilotforsøg med en gennemgribende modernisering af skoletoiletter, hvor der trækkes på den nyeste viden og teknologi, og i samskabelse med børn og pædagogisk personale, med et afsæt i idéer om nudging, velfærdsteknologi og læring. Dette er indarbejdet i skaleringsforslag 3.

Økonomiske konsekvenser og forudsætninger:

For at flere skoler kan få flere og nye skoletoiletter, så eleverne kan understøttes i sunde toiletvaner og skolerne kan leve op til nøgletal for toiletter i skoleudbygningsprogrammet, afsættes der 20,3 mio. kr. til en fortsat udbygning af skolernes toiletforhold i 2022-23. Midlerne afsættes som en KB bevilling.

Nøgletal Byggeri/Anlæg

2020-priser - tusind. kr.	Enheder	m ²	Pris pr. m ²	Bruttoudgift	Nettoudgift
Skolebygning	160	4,5	28,143	20.263	20.263
I alt, byggeri/anlæg	160	4,5	28,143	20.263	20.263

Nøgletal for at bygge nye skoletoiletter, så flere skolebørn understøttes i sunde toiletvaner, er standardudgiften pr kvadratmeter fra skoleudbygningsprogrammets standardpriser. Som benchmark peges på standardbeløbet fra skoleudbygningsprogrammet.

Bilag 21: MBU's anlægsforslag til bufferen

Grundlaget for nøgletallet for at bygge nye skoletoiletter er baseret på erfaringstal på grundlag af et standardiseret estimat for det areal der ombygges eller berøres i forbindelse med at der etableres nye toiletter.

Da der bygges på grunde som allerede er i anvendelse, er der ikke merudgifter til grunde.

Nøgletal Grund/arealerhvervelse

2020-priser - tusind. kr.	m ²	Udgift pr. m ²	Bruttoudgift / værdi af grund	Nettoudgift
skoletoiletter	0	0	0	0
I alt, grund	0	0	0	0
Sum byggeri + grund	4,5	28,143	20.263	20.263

Forslaget kan skaleres i nedadgående retning, som det er vist i alternativ 1, hvor hver skole inklusiv specialskolerne kan få udbedret et toilet. I alternativ 2 er vist et eksempel på en opadgående skalering, som vil gøre det muligt, at tilføre alle skoler så mange toiletter, som svarer til behovet ifølge skoleudbygningsprogrammet.

Forslaget kan også skaleres i kvalitet, som vist i alternativ 3, hvor toiletterne bygges efter de nyeste erfaringer for nudging, intelligente toiledløsninger og anvendelse af velfærdsteknologi i en intensiv samskabelse. Børn og Unge har blandt andet erfaringer med dette fra Sølystskolen. I alternativ 3 er vist, hvor mange toiletter der kan moderniseres baseret på den nyeste viden og erfaringer indhentet i Børn og Unge i samarbejde med elever, pædagogisk personale, virksomheder og forskningsinstitutioner, til den samme udgift som skaleringen i alternativ 2, hvor der etableres toiletter til tidssvarende standard.

Skaleringsmuligheder

2020-priser - tusind. kr.	Enheder	m ²	Pris pr. m ²	Bruttoudgift	Nettoudgift
Alternativ 1 – et toilet pr. skole	50	4,5	28.143	6.332	6.332
Alternativ 2 – toiletter nok til alle	366	4,5	28.143	46.351	46.351
Alternativ 3 - flere toiletter i bedre kvalitet	260	4,5	39.400	46.351	46.351